

Türkiye Cümhuriyeti ile Romanya Kırallığı arasında aktedilen (mezarlıkların muhafazasına dair) itilâfnamenin tasdiki hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 2/IV/1931 - Sayı : 1764)

№ 1780

BİRİNCİ MADDE — Lozan muahedesinin 126 ncı maddesinde münderiç mezarlıkların muhafazasına mütedair hükümlere tevfikan Türkiye Cümhuriyeti ile Romanya Kırallığı arasında 18 eylül 1930 tarihinde Bükreşte imza edilmiş olan itilâfname kabul ve tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — İşbu kanunun icrasına Millî Müdafaa, Dahiliye, Hariye ve Maliye Vekilleri memurdur.

28 mart 1931

LOZAN MUAHEDESİNİN 126 INCI MADDESİNDE MÜNDERİÇ MEZARLIKLARIN MUHAFAZASINA MÜTEDAİR HÜKÜMLERE TEVFİKAN

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ İLE ROMANYA KIRALLIĞI ARASINDA MÜNAKİT İTİLÂF

Madde — 1

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile Romanya Kırallığı Hükûmeti Lozan muahedesinin 126 ncı maddesinde mevcut hükümlere tevfikan, mütekabiliyet esası üzerine, ve mezkûr muahedenamenin 124 üncü ve 125 inci maddelerinin mevzuunu teşkil eden hükümlere hâlel gelmeksizin her iki memleketin 27 ağustos 1916 tarihinden beri muharebe meydanlarında ölmüş veyahut mecruiyet, kaza veya hastalık neticesinde vefat etmiş bulunan kara ve deniz askerleriyle aynı tarihten beri esarete iken vefat etmiş olan hârp esirleri ve sivil mevküflarının, merkatlerinin, mezarlıklarının ve metfenlerinin idare ve muhafazasını tanzim hususunda bir itilâf aktine karar vermişlerdir.

Madde — 2

Türkiye Hükûmeti ile Romanya Hükûmeti tarafından merkatler, mezarlıklar ve metfenlerle tezkiri nam abidelerine müteallik meseleleri mahallinde halletmek maksadile müttefikan bir komisyon tayin olunacaktır.

Komisyon Yüksek Âkitlerden her biri için ikişer olmak üzere dört âzadan teşekkül edecek ve işbu itilâfname mer'iyet mevkiine konulduktan üç ay sonra vazifesini ifaya başlayacaktır.

Bu komisyona

- 1) Türkiyede, Türkiye Hükûmetinin iki mümessilinden biri,
- 2) Romanyada, Kırallık Hükûmetinin iki mümessilinden biri riyaset edecektir.

Komisyon :

- a) Emvatın defnedildiği ve defnedilmiş olabileceği mmtakaları keşif ve tayin ve mevcut merkatleri, metfenleri, mezarlıkları ve abideleri tesbit etmek,
- b) İcabında mezarlıkların birleştirilmesine tevessül şartlarını tesbit, birleştirme mezarlıklarının, metfenlerin ve rezkolunacak abidelreın yerlerini tayin ve bu yerlerin hudutlarını tahdit etmek,

- c) Hüviyetleri tayin olunmuş ölülerle esarete vefat etmiş harp esirlerinin ve sivil mevkuların hüviyetlerini tayin için faideli tafsilâtm ilâvesile tam bir cetvelini tanzim eylemek,
- d) Merkatlar, mezarlıklar, metfenler ve tesis edilmiş veya edilecek abidelerin kat'î plânlarını tasvip ettirmek üzere ait oldukları hükûmetlere tebliğ eylemek ile mükellef olacaktır.

Madde — 3

Filhal birleştirilmiş olup yukarıda mezkûr komisyon tarafından birleştirilmiş oldukları teyit edilen merkatlar müstesna olmak üzere 27 ağustos 1926 tarihindenberi Romanyada vefat etmiş olan türk kara ve deniz askerlerinin merkatleri, icabında, Türkiye tarafından izhar olunacak arzuya tevfi-kan Bükreş, İbrail, Kalas ve Mecidiye şehirlerinde veya bunların civarında hassatan tesis olunacak dört mezarlık ta birleştirilecektir.

Madde — 4

Bükreşte mezarlıklar, merkatler, metfenler ve tezkiri nam abideleri filhal mevcut olan müslüman mezarlığında tesis edilecektir.

Türkiyede defnedilmiş olan Romanyalıların merkatleri, mezarlıkları, metfenleri ve tezkiri nam abideleri İstanbulda birleştirilecektir.

Madde — 5

Yüksek Âkitler kendi ülkeleri dahilinde devlete ait ve 3 üncü ve 4 üncü maddede tayin olunan havalide kâin bulunup yukarıda mezkûr komisyon tarafından, birleştirme mezarlıkları, metfenler ve tezkirinam abideleri tesis için lüzum gösterilen arsaları yekdiğerine müebbeden terk ve ferağ etmeyi müteakabilen taahhüt ederler.

Şurası mukarrerdir ki bu terk ve ferağ keyfiyeti Türkiyede terk ve ferağ olunan arsalar üzerinde Türkiye hâkimiyetine ve Romanyada terk ve ferağ olunan arsalar üzerinde Romanya hâkimiyetine halel iras etmez.

Madde — 6

Yüksek Âkitler terk ve ferağ olunan arsaları işbu itilâfta tahsis olunandan gayri surette kullanmamağı ve kullanılmasına müsaade etmemegi taahhüt ederler.

Tahsisi refedilecek ve mezarların birleştirilmesi veya âbide rekzi için de istimal edilmeyecek olan merkat ve mezarlıklar arsaları Türkiye Hükûmetine ve Romanya Hükûmetine avdet edecektir.

Madde — 7

Yüksek Âkitler yukarıda mezkûr terkedilen arsaları, mezarlıklar da dahil olduğu halde, her zaman teftiş ettirmek hakkını haiz olacaklardır.

Madde — 8

Yüksek Âkitler, Türkiye ve Romanyada kâin merkatlerin mezarlıkların, metfenlerin ve tezkiri nam âbidelerinin, kendi tebaaları arasında tayin olunacak sivil bekçiler marifetile muhafazasını temin etmek hakkını haiz olacaklardır.

Bekçilerin adedi her mezarlık için bir bekçiden fazla olmayacaktır.

Bu bekçiler her iki hükûmet tarafından tanınacaktır.

Madde — 9

Yukarıda zikrolunan arazinin dahil ve haricinde münhasıran bekçilerin istimalleri için tayin edilen meskenlerden başka hiç bir bina veyahut her hangi bir inşaat vücade getirilemeyecektir.

Madde — 10

Bu suretle terk ve ferağ olunan arsalar hiç bir nevi icar bedeline, resme veya vergiye tabi tutulmayacaktır. Türkiye ve Romanya Hükümetleri salâhiyettar mümessilleri ve kezalik Türkiye ve Romanyada mer'î kanunlar ahkâmı kaydı ihtirazisi altında, merkatleri, mezarlıkları, metfenleri ve âbideleri ziyaret arzusunda bulunan eşhas için, oralara dühul serbest olacaktır.

Madde — 11

Yüksek Âkitler işbu itilâfnamenin tamamile ve mükemmelen tatbıkı hususunda her türlü yardım ve kolaylığı göstereceklerdir.

Madde — 12

Türkiye Hükümeti ve Romanya Hükümeti merkatler, mezarlıklar ve âbidelerin ikinci maddede zikrolunan komisyon tarafından tanzim olunacak kat'î pılânlarını işbu itilâfnamenin mer'iyet mevkiine konulmasından itibaren azamî altı aylık bir müddet zarfında tasdik edeceklerdir.

Madde — 13

İşbu itilâfname her iki Hükümet tarafından tasdik olunacak ve tasdiknameler mümkün olduğu kadar süratle Ankarada teati edilecektir.

Bu itilâfname tasdiknamelerin teatisini müteakip mer'iyet mevkiine girecektir.

Bükreşte iki nüsha olarak 18 eylül bin dokuz yüz otuz tarihinde tanzim edilmiştir.

Türkiye Maslahatgüzarı
Memet Ali

Romanya Hariciye Nazırı Vekili
Alex. Vaida - Voevod

PROTOKOL

Türkiye Cümhuriyeti Hükümetini temsil eden, Türkiyenin Bükreş Maslahatgüzarı Memet Ali Tefvik Bey ile Romanya Kırallığı Hükümetini temsil eden Hariciye Nazırı Vekili Müsyü A. Vaida - Voevod bu gün Dahiliye Nezaretinde birleşmişler ve, usulüne muvafık ve muteber görülen salâhiyetnamelelerini teati eyledikten sonra Lozan muahedesininin 126 ınca maddesinde münderic mezarlıkların muhafazasına mütedair hükümlere tevfikan Türkiye Cümhuriyeti ile Romanya Kırallığı Hükümetleri arasında mün'akit itilâfnameyi imza etmişlerdir. Bükreşte iki nüsha olarak 18 eylül bin dokuz yüz otuz tarihinde tanzim edilmiştir.

Memet Ali

Alex. Vaida-Voevod

Cümhuriyet Reislığıne yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 26 - III - 1931 ve 1/773
Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhuriyet Reislığından gelen tezkerenin tarih ve numarası : 28 - III - 1931 ve 4/185
Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları : Cilt Sayfa
: 23 14
: 26 83,86,89:90,93:95
Bu kanunla ilişiği olan kanunların numaraları :